

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

Nr 173

styczeń - marzec 2024

Kwartalnik Oddziału Gdańskiego
Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego

ISSN 1505 - 1390

W numerze: • Medal – gdańska osobistość i numizmatyk Adolf Meyer Gedanensis • Połówka złotego cielca – odbitką kolekcjonerską z XIX wieku • Jednopensówka w Bitwie o Anglię • Wieści z Oddziału...

GDAŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE
Pismo ukazuje się od 1988 roku

Wydawca :
Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Redakcja:
Mariusz Habkowski

Kontakt z redakcją:
ptngdansk@wp.pl

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne
są rozprowadzane drogą internetową wewnątrz Towarzystwa
przez Oddział w Gdańsku.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń.
Za treść artykułów odpowiedzialni są autorzy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty
nadesłanych materiałów.

Projekt okładki Adam Kuźnicki

W NUMERZE:

Adam Kuźnicki

Medal – gdańska osobistość i numizmatyk**Adolf Meyer - Gedanensis**

s. 4

Jacek Strzałkowski

Półówka złotego cielca - odbitką kolekcjonerską**z XIX wieku**

s. 15

Mariusz Habkowski

Jednopensówka w Bitwie o Anglię

s. 20

Zarząd Oddziału Gdańskiego PTN

Więści z Oddziału Gdańskiego PTN

s. 25

MEDAL – GDAŃSKA OSOBISTOŚĆ I NUMIZMATYK
ADOLF MEYER - GEDANENSIS

Adam Kuźnicki

Przeglądając w wolnym czasie jedno z gdańskich forum internetowych odnalazłem w nim link do ogłaszanej aukcji niemieckiej książki „Die Danziger Personenmedaillen Dr. Siegfried Rühle Danzig 1930”. Ta nieznaną mi wcześniej literatura poza wieloma ciekawymi obiektami numizmatycznymi przedstawiała na jednej z fotografii wizerunek gdańskiego medalu, który mnie bardzo zainteresował pod względem artystycznym. Medal przedstawiał nieznaną mi wcześniej postać, a na jego odwrocie widok charakterystycznych budowli naszego miasta Gdańska.

Wizerunek medalu osobistości Gdańska „Adolfa Meyera-Gedanensis”, w książce „Die Danziger Personenmedaillen”, z fragmentu tablicy XIV

Postanowiłem poszukać dodatkowych informacji w tej sprawie, a przede wszystkim przedstawić Państwu osobę uwiecznioną na tym medalu oraz przy tej samej okazji wyjaśnić datę powstania tego obiektu artystycznego.

W niemieckiej książce „Die Danziger Personenmedaillen” z 1930 roku jej autor Siegfried Rühle nadmienia, że w swojej publikacji opierał się głównie na literaturze z Archiwum Państwowego i Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. W związku z tym uważam, że zawarte w niej informacje biograficzne, omówione w części III: „Verzeichnis öer auf öen Medaillen genannten danziger” - czyli lista Gdańszczan wymienionych na medalach oraz zwięzła informacja o ich życiu, są stosunkowo prawdziwe.

Pod względem samej wiarygodności tych informacji zauważyłem wśród nich jeden fundamentalny problem, ponieważ Siegfried Rühle wyraźnie datuje medal „Adolf Meyer-Gedanensis” w zamieszczonym tam tekście na rok 1879.

Siegfried Rühle. Die Danziger Personenmedaillen. 161

1879.

*40. Adolph Meyer-Gedanensis: Guldigungsmedaille, ovale Bronze-medaille.

Vf.: Erhabenes Brustbild des Gelehrten von vorne, mit leichter Wendung des Kopfes nach links. Links neben dem Kopf: AD · MEYER, rechts in 2 Zeilen: ÆTAT: / LXIII

Rf.: Im Vordergrunde das Danziger Rathaus vom Langenmarkt gesehen, im Hintergrunde der Turm der Marienkirche. Rechts oben das kleine Wappen von Danzig (ohne die Löwen), links oben das Wappen der Stadt Berlin. Unter dem Danziger Wappen: GEDANENSIS, neben dem Berliner: BEROLINVM. Vor dem Rathaus auf einem Bandstreifen eingraviert: AMICO FAVORI HOC / LV DENTIS OTII OPVSC · DED · Darunter ganz klein: A. Schuett

Signum des Künstlers: Auf der Vorderseite rechts Monogram A S, auf der Rückseite rechts im Bandstreifen: A · Schuett · ; Dm.: 70 × 54 mm; Gew.: 115 gr.

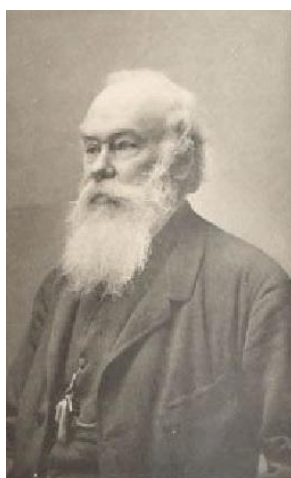
a) Städt. Mk. Danzig. — Staatl. Mk. Berlin.

b) —.

Wycinek opisu medlu „Adolf Meyer-Gedanensis”, z książki „Die Danziger Personenmedaillen” datujący go na rok 1879¹⁾

Ta sama publikacja nadmienia również, że:

Adolf Meyer-Gedanensis, urodził się 13 kwietnia 1826 roku w Gdańsku, zmarł w Berlinie 2 maja 1894 roku. Był synem gdańskiego kupca Jakuba Abrahama Meyera i jego żony Emilie Schwedt.¹⁾

Fotografia „Adolf Meyer-Gedanensis”, z książki „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung”, czyli Kolekcja monet i medali Adolpha Meyera-Gedanensisa, z 1895 roku

20. Meyer-Gedanensis, Adolf, geboren am 13. April 1826 als Sohn des Danziger Kaufmanns Jacob Abraham Meyer und seiner Ehefrau Emilie Schwedt, die in Altschottland bei Danzig wohnten.

Adolf Meyer lebte als Kaufmann in Berlin und war als eifriger Sammler neuerer Münzen und Medaillen bekannt. Er besaß eine gute Sammlung, die viele Seltenheiten enthielt. Verschiedentlich trat er als durch wissenschaftliche Arbeiten aus dem Gebiete der Münzforschung hervor; so schrieb er: „Die brandenburgisch-preussischen Prägungen, welche auf die afrikanischen Besitzungen 1681—1696 Bezug haben“ (1885) und gab Münzgeschichten von Dortmund, Eggenberg, Rantzau, Wallenstein. Er starb in Berlin am 2. Mai 1894.

Quellen: Staatsarchiv Danzig (Abtfg. 209, 2097, 2464). — Zeitschrift für Numismatik Bd. 19 (1895) S. 317/18.

Wycinek opisu biografii „Meyer-Gedanensis, Adolf“, z książki „Die Danziger Personenmedaillen“¹⁾

Jego rodzina mieszkała w Starych Szkotach koło Gdańska (1520 Schotlandt, 1560 Schottlandt, 1570 Szotlandia, 1601 miasteczko Szotland, od 1781 urzędowa nazwa Altschottland, Szotland Stary - w odróżnieniu od Nowych Szkotów), obecnie część dzielnicy Orunia-Święty Wojciech-Lipce.²⁾

Adolf Meyer po wyjeździe z Gdańska zamieszkał jako kupiec w Berlinie. Był powszechnie znany jako zapalony kolekcjoner monet i medali. Posiadał bardzo dużą kolekcję, która zawierała wiele rarytasów numizmatycznych. Wielokrotnie poświęcał się pracy naukowej w dziedzinie badania monet, napisał książkę: „Die Brandenburgisch-preussischen Prägungen, welche auf die afrikanischen Besitzungen 1681-1696 Bezug haben” (1885) - Monety brandenbursko-pruskie, które odnoszą się do posiadłości afrykańskich 1681-1696, oraz utrwalił historię monet z Dortmund, Eggenberg, Rantzau i Wallenstein.¹⁾

Obiekt medalierski jaki jest zaprezentowany poniżej trafił do mnie całkiem przypadkowo, podczas ostatnich poszukiwań merytorycznych. Byłem sam zaskoczony, jak w pierwszym dniu tych poszukiwań znalazłem go wystawionego do bezpośredniej sprzedaży bez aukcji we Francji.

Ten oryginalny medal, który znalazł się obecnie w mojej prywatnej kolekcji został odlany z brązu w kształcie owalnym i był złocony. Obiekt ma 69 mm wysokości i 53,5 mm szerokości.

Medal na awersie został wykonany w formie wypukłego reliefu o bardzo zróżnicowanej grubości w granicach od 2,5 mm do 10 mm. Waga 107 gramów.

Relief w brązie „Adolf Meyer-Gedanensis”, wykonany w 1892 roku przez Antona Scharffa, kolekcja własna autora.

Medal złożony odlany w brązie „Adolf Meyer-Gedanensis”, wykonany w 1892 roku przez Antona Scharffa, kolekcja własna autora.

Awers: Popiersie Adolf Meyer-Gedanensis od przodu, z lekkim obrotem głowy w lewo. Na lewo poziomy napis w górę: „AD ▸ MEYER”, po prawej dwu liniowy napis „ÆTAT: / LXIII”, czyli (WIEK: / 63). U dołu po prawej inicjał artystyczny medaliera Antona Scharffa: monogram „AS”.

Rewers: Na pierwszym planie gdański ratusz widziany z Długiej, w tle od lewej przedstawiona wieża Kościoła Mariackiego. W prawej górnej części mały herb Gdańska, a pod nim dwu liniowy napis: „GEDANEN- / SIS”. Na górze po lewej mały herb miasta Berlina. Na lewo od wieży Kościoła Mariackiego poziomy napis w górę: „BEROLINUM”. Poniżej na pasku wstęgi widocznej przed ratuszem wygrawerowany łaciński napis: „AMICO FAUTORI HOC / LUDENTIS OTII OPUSC - DED”, czyli „DROGIEMU DOBROCZYŃCY TEN

SKROMNY MEDAL JEST DANY”³⁾. Pod spodem na pozostałej górnej części paska bardzo mały podpis: „A. Scharff”.

W trakcie dalszych poszukiwaniach odnalazłem taki sam medal w nowojorskim muzeum „The Met”. Niestety, ale ze względu na ograniczenia licencyjne i związane z nimi koszty udostępnienia stosownej fotografii do mojej publikacji nie mogę państwu przedstawić drugiej wersji kolorystycznej tego samego obiektu artystycznego. Mogę tylko powiedzieć, że ich obiekt jest odlany w brązie i jest dużo ciemniejszy od mojego medalu.

Kolorystyczne odmiany medalu „Adolf Meyer-Gedanensis”, odlanego w brązie i złoconego wykonane w 1892 roku przez Antona Scharffa.

Dla zainteresowanych, skromna informacja o medalu w brązie „Portrait of Adolf Meyer, Numismatist, in his 63rd Year” jest dostępna bez stosownego zdjęcia w kolekcji muzealnej „The Met” - „The Metropolitan Museum of Art” w Nowym Jorku, pod numerem inwentaryzacyjnym: 08.70.15⁶⁾

Jak widać na awersie wcześniej prezentowanego medalu, medalier Anton Scharff uwiecznił na nim nie tylko portret, ale i dostoyny wiek samego Adolfa Meyera-Gedanensis, wskazując wyraźnie, że postać numizmatyka na jego obiekcie miała w tym czasie 63 lata.

Osobiście na początku byłem przekonany, że sam medal powstał w roku 1889, a nie w roku 1879, jak to nadmienia Siegfried Rühle w swojej książce „Die Danziger Personenmedaillen”.

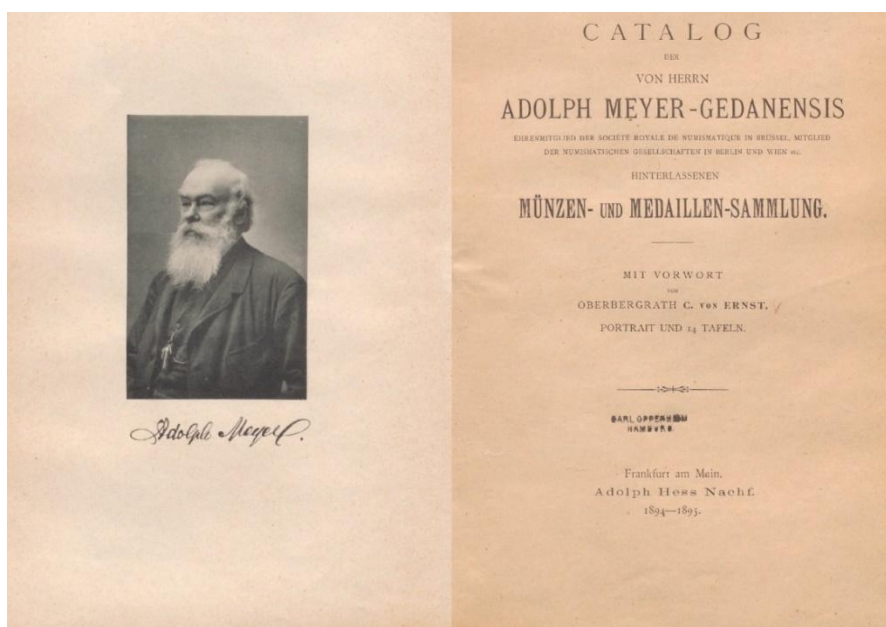
Najbardziej prawdopodobna przyczyna takiej rozbieżności to przypuszczalny błąd drukarski, co potwierdzałoby w tym wydawnictwie chronologicznie wzrastająca data rocznikowa wszystkich poprzedzających go medali.

1839.
*37. Joachim Heinrich v. Weichmann: Fünfundzwanzigjähriges
1852.
*38. Carl Morgenstern: Auf seinen Tod. Bronzemedaille.
1882.
*39. Joachim Marquardt: Auf seinen Tod.
1879. 1889.
*40. Adolph Meyer-Gedanensis: Guldigungsmedaille, ovale Bronzemedaille.

Chronologiczny wycinki opisów kilku poprzedzających medali z książki „Die Danziger Personenmedaillen”⁹⁾, z moją poprawką na zielono

Na podstawie powyższego dociekania nie miałem początkowo większych wątpliwości, że ten mało znany medal przedstawiający osobistość Gdańska Adolfa Meyera-Gedanensis został wykonany przynajmniej 10 lat później, jak to było pierwotnie opisane w książce „Die Danziger Personenmedaillen”, ponieważ osoba przedstawiona na omawianym obiekcie urodziła się w 1826 roku i w jej wieku 63 lat byłby w takich okolicznościach rok 1889.

Szukałem spokojnie dalej i dotarłem do kolejnej niemieckiej książki „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” czyli katalogu aukcyjnych kolekcji Meyera-Gedanensis, wydanego przez Adolpha Hessa Nahhf. w 1895 roku.

Katalog „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” z 1895 roku⁹⁾

W tym katalogu na stronie 554 pod numerem 10969 odnalazłem kolejną stosowną notatkę, która wyjaśnia datę powstania tego medalu.

10969 Brustb., fast von vorn, l. im Felde AD•MEYER, r. ÆTAT: / LXIII.
Rv. Zwei Kirchen, darunter die Wappen von Berlin und Danzig mit
BEROLINVM und GEDANEN / SIS unten Spruchband, worauf AMICO
FAVTORI HOC / LV DENTIS OTII OPVSC DED•A•SCHARFF (1892.)
Schöne ovale Gussmedaille. Æ. Mm. 71/55. Von schönster Erhaltung.
Abgebildet Tafel XIV.

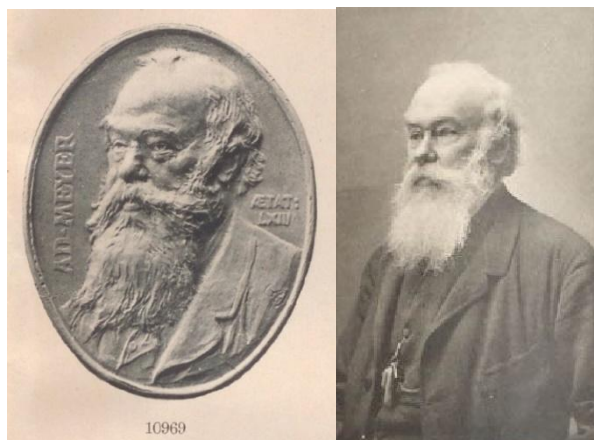
Opis medalu „Adolf Meyer-Gedanensis”, wykonanego w 1892 przez Antona Scharffa, w katalogu „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” z 1895 roku, strona 554 pod numerem katalogowy 10969⁹⁾

Załączam przetłumaczony opis całości tej pozycji, zamieszczonej pod numerem katalogowym 10969 oraz wizerunek awersu tegoż medalu, jaki został przedstawiony czytelnikom wydawnictwa na Tablicy XIV.

Popiersie prawie od przodu, l. w polu AD • MEYER, p. ÆTAT: / LXIII

Rew. Dwa kościoły, na bokach herby Berlina i Gdańska razem z BEROLINUM i GEDANEN / SIS, poniżej baner, a na nim AMICO FAVTORI HOC / LUDENTIS OTII OPUSC - DED • A • SCHARFF (1892.)

Piękny owalny odlewany medal. Æ (brąz) mm 71/55. W najlepszym stanie. Ilustrowany na Tablicy XIV.

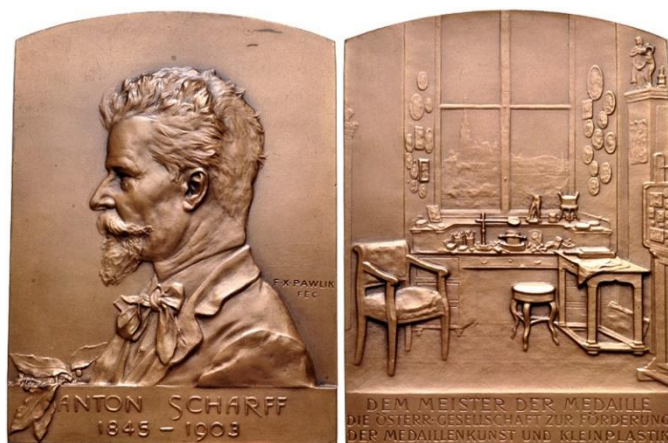
Awers medalu „Adolf Meyer-Gedanensis”, wykonany w 1892 przez Antona Scharffa z fragmentu tablicy XIV numer katalogowy 10969, oraz fotografia numizmatyka w tym samym katalogu „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” z 1895 roku⁹⁾

Dzięki odnalezionej literaturze i dostępowi do oryginalnego obiektu mogę teraz z całym przekonaniem potwierdzić, że odlewany medal w brązie, upamiętniający gdańskiego numizmatyka Adolfa Meyera-Gedanensis (1826–1894), został wykonany przez Antona Scharffa (1845–1903) oraz zweryfikować, że powstał on w 1892 roku z wizerunku 63 letniej osobistości urodzonej w Gdańsku.

Anton Scharff - urodzony 10 czerwca 1845 roku w Wiedniu, zmarł 5 lipca 1903 roku w Brunn am Gebirge (Austria). Pochodził z rodziny medalierów. Jego ojcem był znany austriacki medalier Johann Michael Scharff.

Studiował najpierw w Akademii Sztuk Pięknych w Wiedniu, a następnie u Josepha Daniela Böhma, rzeźbiarza i medaliera oraz dyrektora Kaiserlich-Königliche Münzgraveur-Akademie, najbardziej prestiżowej szkoły grawerskiej w Austrii.

Talent Scharffa szybko został doceniony i w 1881 roku został on kierownikiem Akademii Grawerskiej w Wiedniu. W 1896 roku awansował na dyrektora. Jego medale ożywiły senną austriacką scenę medalierską, zdominowaną przez ścisłą akademicką orientację Böhma. Scharff zasłynął ze swoich medali portretowych, a w dalszej części swojej kariery zaprojektował kilka medali z amerykańskimi motywami dla amerykańskich klientów.⁴⁾

Plakietka „Anton Scharff 1845-1903”, wymiary 52 mm x 71 mm, awers z popiersiem medaliera, rewers z widokiem na jego pracownię, projektował uczeń artysty Franz Xaver Pawlik ⁷⁾

Scharff otrzymał kilka odznaczeń i nagród, w tym Kawalera Orderu Żelaznej Korony i Orderu Franciszka Józefa, Kawalera Bawarskiego Orderu Świętego Michała, Złotego Krzyża Zasługi (nadanego mu przez cesarza Austrii) oraz wiele innych nagród.

Według Forrera, Anton Scharff: „Był świetnym rysownikiem, dobrze modelował i przedstawiał znane aspekty natury z niezwykłą delikatnością sentymentu. W porównaniu ze szkołą francuską, jego styl może być pozbawiony miękkości, zbyt drobiazgowy i delikatny, co jest jedyną krytyką, jaką można wysunąć.

Jego portrety są energiczne; każda postać została przestudiowana z życia z rzadką prawdowością i uznaniem, przy czym ich indywidualny charakter jest stosunkowo dobrze reprezentowany”.⁵⁾

Bibliografia:

- ¹⁾ Siegfried Rühle książka „Die Danziger Personenmedaillen” z 1930 roku, a w niej podane źródła: Staatsarchiv Danzig (dział 206, 2097, 2464); Journal for Numismatics Vol. 19 (1895) s. 317/18;
<https://dlibra.bibliotekaelblaska.pl/Content/49835/Heft70.pdf>
- ²⁾ Sławomir Kościelak, Gedanopedia „Stare Szkoty”;
https://gdansk.gedanopedia.pl/gdansk/?title=STARE_SZKOTY
- ³⁾ Ksiądz Wiesław Słowik, Melbourne Australia, tłumaczenie łacińskiego napisu na banerze medalu „Adolph Meyer-Gedanensis”.
- ⁴⁾ Classical Numismatic Group, „Anton Scharff”;
http://medallicartcollector.com/anton-scharff_biography.html
- ⁵⁾ Mr John Sharples (2003) „Anton Schraff, Vienna Mint Medal Maker (1845-1903)” in Museums Victoria Collections; dostęp 12 czerwca 2023;
<https://collections.museumsvictoria.com.au/articles/1834>
- ⁶⁾ Medal w brązie „Portret Adolfa Meyera, numizmatyka, w wieku 63 lat”, kolekcja muzealna, za pozwoleniem dykcji „The Met New York” - „The Metropolitan Museum of Art”, nr inw.: 08.70.15; dostęp 12 czerwca 2023;
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/190673>
- ⁸⁾ Adolph Hess katalog „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” z 1895 roku; Biblioteka Państwowa i Uniwersytecka w Hamburgu; dostęp 14 czerwca 2023; <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/item/TPR3SEDNGW6WOHP3FOYLGRRX4XWPPNFM?isThumbnailFiltered=true&query=%E2%80%9CAdolph%2BMeyer-Gedanensis%2BM%C3%BCnzen%2Bund%2BMedaillen%2BSammlung%E2%80%9C&viewType=list&rows=20&offset=0&hitNumber=20>

Ilustracje:

- Medal w brązie złożony „Adolph Meyer-Gedanensis”, kolekcja własna autora.
- ¹⁾ Siegfried Rühle książka „Die Danziger Personenmedaillen“ z 1930 roku; fragment tablicy VII
<https://dlibra.bibliotekaelblaska.pl/Content/49835/Heft70.pdf>
- ⁷⁾ Research Coins: Electronic Auction;
<https://www.cngcoins.com/Coin.aspx?CoinID=316736#>
- ⁸⁾ Adolph Hess katalog „Adolph Meyer-Gedanensis Münzen und Medaillen Sammlung” z 1895 roku; Biblioteka Państwowa i Uniwersytecka w Hamburgu; dostęp 14 czerwca 2023; <https://www.deutsche-digitale-bibliothek.de/item/TPR3SEDNGW6WOHP3FOYLGRRX4XWPPNFM?isThumbnailFiltered=true&query=%E2%80%9CAdolph%20Meyer-Gedanensis%20M%C3%BCnzen%20und%20Medaillen%20Sammlung%E2%80%9C&viewType=list&rows=20&offset=0&hitNumber=200>

POŁÓWKA ZŁOTEGO CIELCA – ODBITKĄ
KOLEKCYJONERSKĄ Z XIX WIEKU

Jacek Strzałkowski

Medal z datą 1621 (a nie moneta, jak wmawiają ignorantom handlarze pragnący sprzedać go z większym zyskiem), wzbudza u osób podnieconych koniecznością pozbycia się milionów złotych i normalnych kolekcjonerów najwyższe emocje. W dniu 16 września 2023 w Antykwariacie Niemczyka, wędrujący po aukcjach egzemplarz medalu wagi 50 dukatów znalazł kolejnego nabywcę za 2.700.000 zł plus opłata aukcyjna czyli razem 3.240.000 zł Sprzedający dostał 2.430.000 zł, czyli mniej o 402 tys. zł niż zapłacił 2.832.000 zł w dniu 30 XI 2020 na aukcji Domu Aukcyjnego "Unicum".- Jeżeli medal został rzeczywiście sprzedany, to zły prognostyk dla osób, które uwierzyły, że każda zapłacona za monetę suma będzie w niedalekiej przyszłości, powiększona ponad poziom inflacji. Tak się stanie, gdy te znacznie przewartościowane monety i medale, znajdą jeszcze bardziej zdeterminowanych inwestorów. Przed około trzema laty na aukcji u Künkera sprzedano kilkanaście polskich złotych monet. Wszystkie po cenach wywoławczych, poza jednym bitym w złocie medalem z 1869 roku na pamiątkę Unii Lubelskiej.

. W rzeczowym opisie zbioru sprzedanego na aukcji Unicum, prawdopodobnie Tomasz Bylicki pisząc o powyższym medalu słusznie zauważył: „Do takich też późniejszych odbitek z oryginalnych, ale czyszczonych stempli należy oferowany na aukcji okaz. Niedobicia tekstu i mniejszą średnicę, mylnie tłumaczy użyciem prasy o zbyt małym nacisku. Gdyby tak było to przedstawienie i reszta legendy też byłaby nie dobita. Mniejsza średnica to wynik usunięcia złota z krążka mającego za dużą wagę. Wykonany został nie w mennicy, lecz w zakładzie odlewów z metali”.

W katalogu 40 Jubileuszowej aukcji Niemczyka, pod zdjęciem medalu zamieszczono dwustronicowy tekst, mający charakter hymnu pochwalnego, mającego przekonać czytelnika, że ten destrukt jest czymś wyjątkowym, głównie za względu na mistrzostwo przedstawienia ubioru króla. Autor (ka) przypuszcza, że stan medalu (dla niego to moneta), jest związany z potrzebą wykonania dobitek dla rodziny króla lub ludzi z jego otoczenia. Czyli nowego bicia z pokrytych rdzą po kilku miesiącach stempli, z których jeden jest w dolnej części wykruszony i do tego medalu wybitego na nierównym krążku. To miał być dar dla tak dostojnych osób? Większego absurdu dawno poza komentarzami o obiektach sprzedawanych w tym handlu, nie czytałem. Autor laurki dla medalu powtarza kłamstwo, że większość znanych egzemplarzy jest powiązana z kolekcjami królewskimi i magnackimi, i że pod Chocimiem wojsko polskie i

litewskie odniosło zwycięstwo. W rzeczywistości, kiedy oblężonym została tylko jedna beczka prochu i następnego dnia, by wszyscy zostali wymordowani przez Turków wściekłych z powodu tak długiego oporu oblężonych Polaków, sułtan postanowił przerwać oblężenie. Nie przeszkodziło to królowi uznać tego cudownego ocalenia polskiego wojska za wielkie własne zwycięstwo.

Sprzedany na aukcji 16 IX 2023 medal, jest ciekawym przykładem wykorzystywania w XIX wieku przez handlarzy starociami i kolekcjonerami, zachowanych w budynkach dawnych mennic oraz w zbiorach - kopii medali lanych w brązie, do wykonywania nowych odbić ze stempli i kopii z kopii medali lanych.

Prawdopodobnie w Bydgoszczy znaleziono w złomie stemple nie nadające się w XVII w. do ponownej grawerki po zeszlifowaniu reliefu. Powodem była szczyrba na krawędzi jednego z nich. W fabryce wyrobów metalowych mającej prasę śrubową, odlano krążek o wymiarach i wadze, znanej zamawiającemu z literatury lub zbioru. Nie wykonano go idealnie jak przeszło dwieście lat wcześniej w mennicy bydgoskiej. Na obu stronach przy brzegu krążek miał grubość o jeden milimetr mniejszą niż na pozostałej powierzchni. Powstał destruk z nie dobitymi fragmentami legendy po obu stronach. Ponieważ krążek miał za dużą wagę, spiłowano jego brzeg, tak że medal ma brak części ornamentu. Stempel rewersu był ukruszony, co widoczne jest w postaci zgrubienia poniżej ostatniej litery w skrócie RVSS.

Nie przeszkodziło to kolekcjonerowi w satysfakcji z posiadanego rarytasu. Powstaje pytanie, czy jej wielkość, była związana z wartością użytego do wykonania krążka złota. Po co było wydawać znaczną sumę na zakup czystego złota, skoro najważniejsza jest waga i wielkość taka jak innych egzemplarzy medalu, a nie próba złota. Znaczne przetarcie reliefu na rewersie i liczne ślady uderzeń na obu stronach, sugerują, że medal, kiedy przestał być ozdobą zbioru, leżał wraz z innymi pamiątkami przeszłości Polski w skrzynce zwanej "Skarbczykiem".

Piszę o tym medalu, ponieważ wpisuje się w problem wykonywania zachowanymi stemplami w XVIII i zwłaszcza XIX wieku dawnych medali i monet.

Okres prawie 123 lat braku samodzielnej państwowości zaowocował wielkim popytem wśród zamożniejszych Polaków na świadectwa dawnej świetności olbrzymiego kraju. Aby go zaspokoić, dziesiątki warsztatów i grawerów produkowało „oryginalną” broń, zwłaszcza szable, portrety przodków i wszystkie przedmioty do dekoracji wewnątrz mieszkań. Z zachowanych stempli w Mennicy Warszawskiej, dobijano medale i monety, często jak prace J. Mainerta nie istniejące w epoce, której dotyczyły.

Po likwidacji Mennicy w Warszawie, wywieziono jej maszyny i stemple do Petersburga. Liczni rosyjscy kolekcjonerzy, uznając polskie ziemie za część Cesarstwa, uzupełniali swoje braki w zbiorze uzyskując zgodę ministerstwa na wykonanie polskich monet i medali. Szczególnie aktywnym był Ilia Iversen zamawiając w tamtejszej mennicy, często po kilkanaście obiektów. Akta mennicy, które przeglądałem w Petersburgu, pełne są próśb szkół i muzeów o wykonanie do organizowanych w nich gabinetów, kompletów podstawowych typów monet emitowanych w przeszłości w Rosji. Ponieważ Polska stanowiła wówczas jej część, również jej numizmaty.

Niesłusznym jest traktowanie przez handlarzy monetami i medalami, obiektów wybitych stemplem, o tej samej wielkości jak pozostałe, lecz w innym metalu lub mającym powierzchnie wskazującą na korozję stempla. Uważają je za mniej wartościowe i obniżają cenę.

Aberracją umysłową jest jednocześnie handel za bardzo wysoką cenę monet obiegowych wykonanych oryginalnymi stemplami w nieprzewidzianym Ustawą metalu. Bitych w czasie ich emisji lub po wielu latach po jej zakończeniu. Produkty nieuczciwych pracowników mennicy, sprzedających takie, jak piszą

handlarze – „próbne odbicia”, są dla rzeczywistych kolekcjonerów ciekawostką, niegodną miejsca w zbiorze.

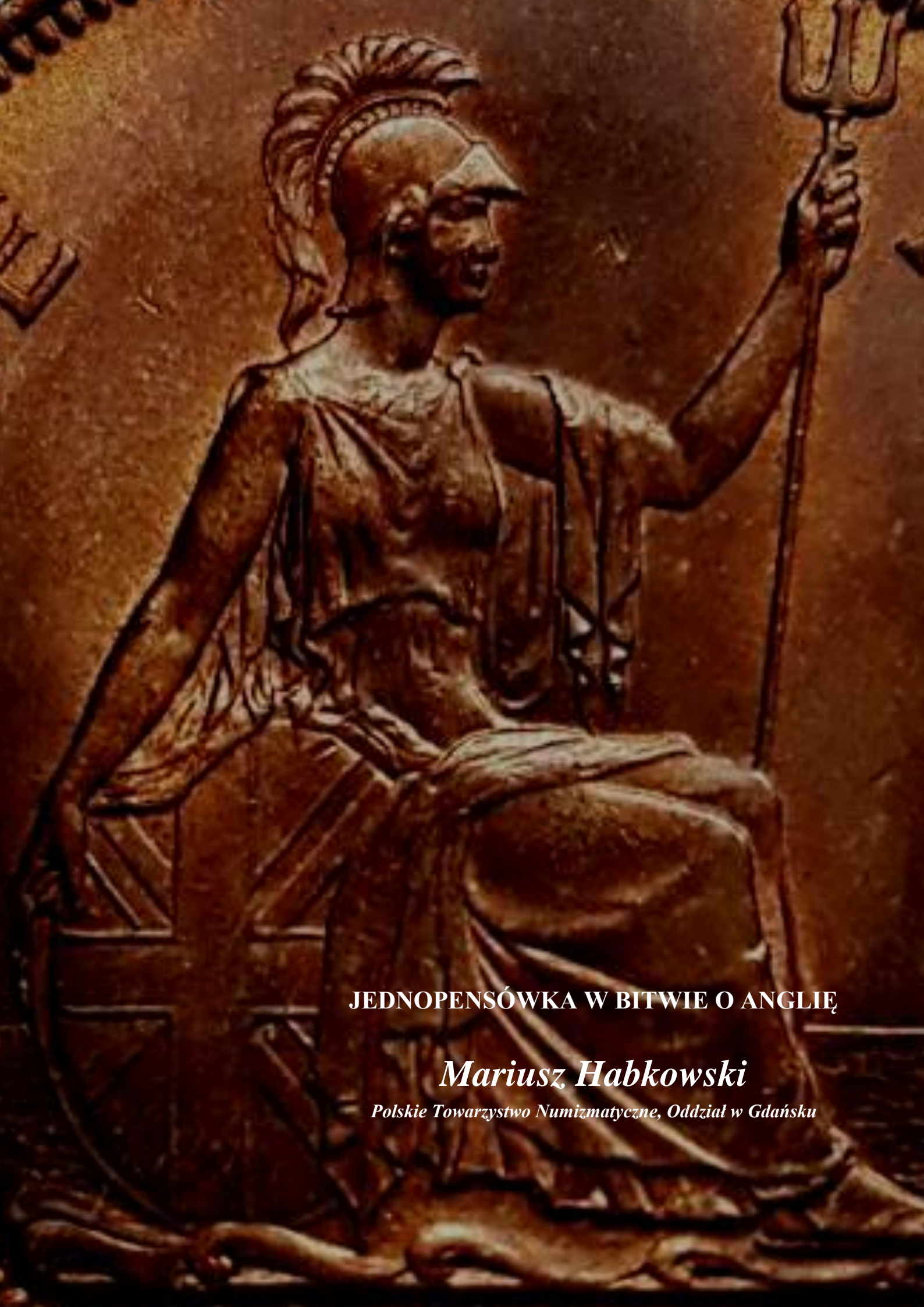
O rzeczywistej funkcji medali z datą 1621 jako obiektów pełniących rolę środka płatniczego, czyli płacidłem pisałem w „Gdańskich Zeszytach Numizmatycznych”, 2022, nr 169, s. 20 - 32.

Już po napisaniu powyższych słów natrafiłem na artykuł Tomisława Paciorka, „Kolekcjonerskie skarby - czyli niezwykła historia o nieznanym zasługach Edwarda Raczyńskiego” w „Gazecie Mosińsko – Puszczykowskiej” z 24 XI 2020. Autor przypomina rolę, jaką odegrał E. Raczyński w rozwoju hodowli buraka cukrowego na terenie Wielkopolski. W maju 1838 ogłosił konkurs na opracowanie taniej produkcji cukru z buraków. Nagrodę w postaci „medalu o wartości 100 dukatów” zdobył Antoni Podolski, dyrektor cukrowni we Francji. Tekst jego pracy podpisany w Paryżu 10 VI 1839 został zamieszczony w 1840 r. numerze 10 „Przewodnika Rolniczo – Przemysłowego”. Tamże zamieszczono podobiznę medalu wydanego techniką odlewu w brązie w 1840 r. przez E. Raczyńskiego z napisem „ZASŁUDZE SKŁADA EDWARD RACZYŃSKI”. Można przyjąć, że A. Podolski dostał ten medal lany w złocie. Ale dlaczego wagi stu dukatów. Miary już wówczas nie używanej. Sprawę komplikuje fakt, że Pan T. Paciorek kupił we Francji ten medal lany w brązie z wyrytym na boku napisem A. PODOLSKIEMU ZA UŁATWIENIE FABRYKACJI CUKRU Z BURAKÓW W POLSCE Czyli ten egzemplarz dostał A. Podolski.

A jaką postać miał medal wagi 100 dukatów. Jedyne, który znamy, to medal z datą 1621 i portretem króla Zygmunta III. Byłby to kolejny prawdopodobnie nieznanymi egzemplarz „złotego cielca”. Pan T. Paciorek po przeliczeniu wagi posiadanego medalu przez gęstość złota, ustalił, że gdyby był wykonany w złocie ważyłby około 270, a nie 350 gram.

Czyli moje przypuszczenia były trafne. E. Raczyński, fundator epokowego dzieła w czterech tomach miał w swoim zbiorze medal z datą 1621 ważący sto dukatów.

JEDNOPENSÓWKA W BITWIE O ANGLIĘ

Mariusz Habkowski

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Oddział w Gdańsku

Wydarzenia roku 1940, które miały miejsce na brytyjskim niebie, są powszechnie znane, głównie dla starszego pokolenia Polaków, zaczytujących się w książce Arkadego Fiedlera pod tytułem „Dywizjon 303”. Dla osób mniej zorientowanych przypomnę, iż była to pierwsza kampania prowadzona w całości przy użyciu sił lotniczych, a tocząca się nad terytorium Wielkiej Brytanii i kanałem La Manche. Hitlerowskie Niemcy zaplanowały na sierpień 1940 roku operację desantu morskiego na wyspy brytyjskie. Operacja ta, o kryptonimie Seelöwe (Lew Morski), miała być poprzedzona osiągnięciem przewagi w powietrzu poprzez zniszczenie brytyjskiego lotnictwa. Pomijając szczegóły, które nie są przedmiotem niniejszego artykułu, Niemcom nie udało się zdobyć przewagi nad Royal Air Force (RAF – Królewskie Siły Powietrzne). Dużą rolę w działaniach, które nazwane zostały Bitwą o Anglię, odgrywali polscy piloci zgrupowani w kilku dywizjonach myśliwskich i bombowych.

Cóż jednak wydarzenia wojenne roku 1940 mają wspólnego z tematyką Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych? W przyszłości ukaże się na łamach GZN tekst związany z falerystycznym punktem widzenia na Bitwę o Anglię. Dziś jednak chciałbym zająć się niepozorną monetką, jaką była pozostająca w 1940 roku w obiegu jednopensówka... Była to drobna moneta o wartości 1/240 funta i 1/12 szylinga w systemie obowiązującym aż do decymalizacji w 1971 roku.

Zanim dojdę do ciekawostki związanej z tą monetą i jej powiązań z Bitwą o Anglię, najpierw krótki jej opis:

Na stronie przedniej umieszczono portret króla Jerzego VI w otoku z liter: „GEORGIVS VI D:G:BR:OMN:REX F:D:IND:IMP.”, co w pełnoliterowym zapisie oznaczało: „Georgius VI Dei Gratia Britanniarum Omnium Rex Fidei Defensor Indiae Imperator”, a więc: „Jerzy VI, z łaski Boga Król Wszystkich Brytyjczyków, obrońca Wiary, Cesarz Indii”.

Litery HP oznaczały inicjały projektanta Thomasa Humphreya Pageta (1893 – 1974).

Na stronie tylnej przedstawiono siedzącą na tle morza, z majaczącą w oddali latarnią morską, Brytanię dzierżącą trójząb oraz tarczę z flagą Zjednoczonego Królestwa.

Ilustracja z portalu Numista: www.en.numista.com/catalogue/pieces669.html. Dostęp 28.12.2023

No, ale co ta drobna monetka miała wspólnego z obroną Wielkiej Brytanii przed hitlerowskim najeźdźcą? Otóż postawmy się na chwilę w roli pilota RAF. Możemy z całą pewnością przyjąć, iż w przerwach pomiędzy lotami żołnierze odpoczywali, tęsknili za swoimi bliskimi, a pamiętajmy, że wówczas nie było tak łatwych środków komunikacji jak dziś, a wreszcie, bo uczucie to jest przecież naturalne i trudno przypuścić, aby ominęło akurat pilotów RAF, czuli strach i rozmyślali jak zakończy się ich kolejna misja. Jak więc pozbyć się lęku i złych myśli, a całą uwagę przekierować na to, co chwilowo było dla nich nieosiągalne? Na pewno pisali listy do swoich bliskich. Niektórzy jednak wpadli na inny pomysł. Mając pewne zdolności manualne, wolny czas i dostęp do pewnego nietypowego materiału poczęli tworzyć pamiątki związane z ich aktualnym położeniem. Z monet jednopensowych (a zapewne i monet innych drobnych nominałów) przy pomocy prostych narzędzi jak szczypce czy pilnik zaczęli konstruować modele samolotów. Choć były to modele wysoce uproszczone, to na podstawie zdjęć można przyjąć, że najczęściej przedstawiały one jeden z najpopularniejszych samolotów myśliwskich tego okresu, a mianowicie Spitfire'a, choć zdarzały się oczywiście modele innych samolotów. Samolociki te umieszczali często na szpilkach, czy agrafkach tworząc z nich broszki, które przekazywali jako prezenty swym dziewczynom, żonom lub matkom. Oczywiście nie można wykluczyć, iż poza pilotami produkcją tego rodzaju ozdób zajmowali się również żołnierze obsługi naziemnej.

Ilustracja pochodzi z portalu World War Wonders: www.worldwarwonders.co.uk/product/48-good-original-ww2-hand-made-spitfire-penny/

Ilustracja pochodzi z portalu The Archeology & Metal Detecting Magazine: www.archmdmag.com/ww2-penny-aeroplanes-and-how-to-make-them/

Piloci RAF w czasie wojny byli znani ze swojej wyjątkowej determinacji i pomysłowości. Opowieści o modelach samolotów wykonanych z jednopensowych monet pojawiają się w wielu relacjach i wspomnieniach osób związanych z tamtym czasem. Jednakże, ze względu na brak konkretnych dokumentów czy oficjalnych rejestracji, informacje te często przekazywane są w formie anegdot lub wspomnień.

Pamiętniki, wywiady z weteranami oraz relacje osób zaangażowanych w działania RAF czasem zawierają wzmianki o tym nietypowym sposobie budowania morale i jedności wśród załóg. Wiele z tych historii zostało

przekazanych ustnie lub zapisanych w późniejszych latach, co może sprawić, że szczegółowe informacje są trudne do zweryfikowania.

Jednakże, mimo braku oficjalnych dokumentów, ta opowieść o modelach Spitfire'ów z jednopensowych monet stała się ikoną determinacji, kreatywności ale też tęsknoty za bliskimi w trudnych czasach wojennych. Niezależnie od faktycznej ilości lub roli tych modeli, ich znaczenie symboliczne pozostaje ważne dla wspomnień o tamtych czasach i jako symbolu walki w czasie wojny.

WIEŚCI Z ODDZIAŁU GDAŃSKIEGO PTN

Zarząd Oddziału Gdańskiego PTN

Na rok 2023 przypadł jubileusz 70 – lecia Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego oraz 35. rocznica powstania wydawnictwa „Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne”. Z tej okazji w sobotę 7 października o godz. 12:00 w Muzeum Gdańska w Wielkiej Sali Wety Ratusza Głównego Miasta Gdańska odbyło się jubileuszowe spotkanie z udziałem przyjaciół i sympatyków Oddziału oraz jego członków. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością Prezes Zarządu Głównego PTN Przemysław Ziemia oraz Pomorska Kurator Oświaty – Małgorzata Bielang, a także przedstawiciele kilku zaprzyjaźnionych oddziałów PTN - u.

Przybyłych gości przywitani: dr Tomasz Olkowski – w imieniu dyrektora Muzeum Gdańska prof. dra hab. Waldemara Ossowskiego oraz prezes Oddziału Małgorzata Gizińska. Na wstępie Pani Prezes przeczytała list gratulacyjny otrzymany od Prezydenta Miasta Gdyni Wojciecha Szczurka oraz pismo z gratulacjami skierowane do Zarządu Gdańskiego Oddziału przez ppłk. Henryka Karpińskiego. List gratulacyjny wraz z upominkiem w postaci ryciny przedstawiającej Złotą Bramę w Gdańsku otrzymaliśmy również od Prezydent Miasta Gdańska Aleksandry Dulkiej. W listach - oprócz gratulacji z okazji jubileuszu - wyrażano wdzięczność i uznanie za zaangażowanie członków Towarzystwa w popularyzację wiedzy numizmatycznej wśród osób zainteresowanych tą tematyką.

Jako pierwszy z gości głos zabrał prezes Przemysław Ziemia, przekazując na ręce Pani Prezes Dyplom Honorowy Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego dla Oddziału w Gdańsku. Następnie dotychczasową wieloletnią działalność naukową i popularyzatorską Gdańskiego Oddziału PTN w pięknych słowach podsumowała Pani Kurator Małgorzata Bielang.

Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, obecnie - Prezesa Honorowego, Pan Aleksander Kuźmin zainicjował w 1988 roku wydawanie „Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych”, które ukazują się do dziś. Dzięki rozwojowi możliwości cyfrowych „Zeszyty” zmieniły swoją szatę graficzną i zwiększyła się ich dostępność.

Podkreślić jednak należy, że od początku przez kolejnych wiele lat do tzw. rewolucji cyfrowej Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne wydawane były w technice powielaczowej. Warto pamiętać, że Pan Aleksander Kuźmin, który jest również autorem pierwszego logo - znaku GZN - zajmował się redagowaniem czasopisma, pisał wiele artykułów i osobiście zajmował się powielaniem oraz dystrybucją.

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne, dzisiaj dostępne są w wersji cyfrowej, dzięki wielu interesującym artykułom autorów, również Członków Gdańskiego PTN, mogą stanowić i stanowią interesującą pomoc dydaktyczną dla nauczycieli poszerzających podstawę programową nauczania historii w szkołach.

W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować Pani Prezes Małgorzacie Gzińskiej, Honorowemu Prezesowi Panu Aleksandrowi Marii Kuźminowi oraz obecnemu Redaktorowi Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych Panu Mariuszowi Habkowskiemu, a także Zarządowi i Członkom Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział w Gdańsku za uwzględnianie w swojej wieloletniej bogatej działalności jej edukacyjnego wymiaru. Dziękuję za wspieranie działalności edukacyjnej i wychowawczej szkół. Wytwory Państwa pracy w postaci licznych opracowań i wielu tekstów historycznych dają możliwość nie tylko wzbogacenia materiału dydaktycznego na takich lekcjach, jak historia, wiedza o społeczeństwie, historia i teraźniejszość, ale również - inspirując do zainteresowania numizmatyką - zachęcają do zainteresowania bogatą historią Polski i stanowią nieoceniony wkład w wychowanie młodych Polaków.

Przykładem Państwa cennych działań jest przekazanie w ostatnich dniach przez Pana dr hab. Dariusza Świsulskiego do muzeum szkolnego w Zespole Szkół Łączności im. Poczty Polskiej w Gdańsku prywatnej kolekcji około 700 medali dotyczących Miasta Gdańska, a także zdigitalizowanie zbioru i udostępnienie go szerokiemu gronu odbiorców, w tym młodzieży szkolnej, za co serdecznie dziękuję. Dziękuję też za organizowane w szkołach wystaw tematycznych, prelekcji, odczytów i konkursów. Jako przykład należy wymienić konkurs pt. „Projektuję monetę”, opracowanie niezwykle pozytywne specjalnego dodatku do numeru 161 Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych „GZN Junior” przeznaczonego do edukacji najmłodszych, a także za propagowanie pierwszej książeczki numizmatycznej dla dzieci pt. „Monety królów” autorstwa Roussany Alex-Nowakowskiej, wydanej przez Polskie Towarzystwo Numizmatyczne przy wsparciu Fundacji KGHM Polska Miedź. Jej najlepszą rekomendację stanowi fragment recenzji profesora Stanisława Suchodolskiego: „Książeczkę p. Roussany Alex-Nowakowskiej „Monety Królów” przeczytałem z dużą przyjemnością. Jest ona bowiem lekko i ciekawie napisana, a w dodatku ładnie i sympatycznie ilustrowana. Powinna zatem zainteresować dzieci. Dodatkowym atutem tej książeczki jest to, że w lekkiej formie przekazuje ona dzieciom pewne elementy wiedzy o najdawniejszych monetach polskich. A ponieważ monety są ważnym źródłem historycznym, za ich pośrednictwem dzieci dowiedzą się czegoś nowego o panowaniu Bolesława Chrobrego.”

Raz jeszcze z okazji jubileuszu gratulując Państwu wszystkich wspólnych osiągnięć życzę dalszego rozwoju działalności Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział w Gdańsku, zdrowia i pomyślności osobistej.

Szczęśliwej i pomyślnej,

Pomorski Kurator Oświaty

Małgorzata Bielina
Małgorzata Bielina

Gdańsk, 7 października 2023 roku

Kolejno głos zabrali również wiceprezes ZG, jednocześnie prezes oddziału koszalińskiego Dariusz Budzelewski, Waldemar Truś – prezes oddziału olsztyńskiego, Jan Radkowski – prezes oddziału słupskiego, prof. Bartosz Awianowicz – prezes oddziału toruńskiego oraz Adam Wojtkowiak – prezes oddziału zielonogórskiego. W uroczystości wzięli także udział muzealnicy dr Eliza Walczak – pracownik Centrum Pieniądza NBP oraz przedstawicielka zarządu oddziału warszawskiego a także emerytowani kustosze: Roma Włodarczak – z Muzeum Zamkowego w Malborku oraz Karol Nowaliński – z dawnego Muzeum Historii Miasta Gdańska. Wśród gości obecna była również od lat zaprzyjaźniona z nami projektantka monet i medali trójmiejska medalierka Dobrochna Surajewska. Goście uhonorowani zostali okolicznościowymi medalami (dwa z nich zostały zaprezentowane w poprzednim numerze GZN) oraz kartkami pocztowymi przedstawiającymi gdańskie Głównie Miasto, ozdobionymi jubileuszową pieczęcią. Medale jubileuszowe wraz ze specjalnymi podziękowaniami za dotychczasową działalność wręczono naszym honorowym prezesom i członkom honorowym Towarzystwa Aleksandrze Szymańskiej – Bukowskiej oraz Aleksandrowi Kuźminowi, a także członkom obecnego Zarządu i najdłużej działającym członkom. Na pamiątkę jubileuszu medale okolicznościowe otrzymali również pozostali członkowie oddziału.

Spotkanie było także okazją do przekazania życzeń i prezentów dla Oddziału Gdańskiego PTN w postaci okolicznościowych pism, wydawnictw i medali. Życzenia z okazji jubileuszu przekazali - oprócz obecnych na sali - także prezes oddziału wrocławskiego Kazimierz Choroś oraz prof. Stanisław Suchodolski.

W czasie uroczystości dwóch członków Oddziału otrzymało z rąk Prezesa Przemysława Ziemby wyróżnienia Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Andrzej Denis został uhonorowany Złotym Medalem Okolicznościowym im. prof. Ryszarda Kiersnowskiego, a Stefan Hetmański Medalem „Za Zasługi dla Numizmatyki”.

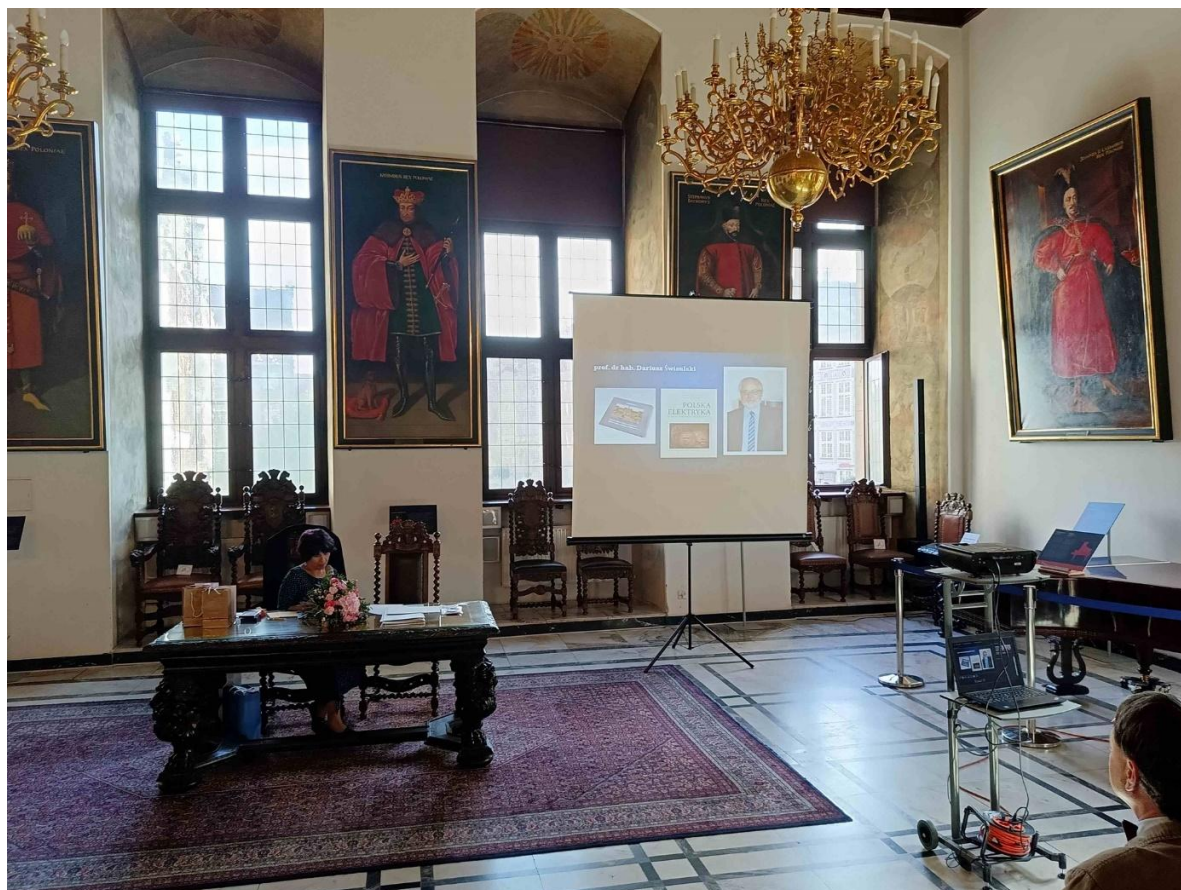
Po okolicznościowych wystąpieniach Prezes Małgorzata Gizińska przedstawiła w prezentacji multimedialnej historię Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Zakreślając pokrótce okoliczności powstania i działalności Towarzystwa zaprezentowała sylwetki założycieli Oddziału oraz kolejnych prezesów, a także kilku wybitnych postaci, wśród nich:

prof. Franciszka Otto, Jerzego Pieniązka, Antoniego Domaradzkiego, prof. Pawła Grotha, Antoniego Ziółkowskiego, dra Jarosława Dutkowskiego, Konstantego Siekierskiego oraz doc. Miłosza Frąckowiaka.

Następnie Paweł Powirski omówił okoliczności powstania naszego periodyku „Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych”, jego ewolucję na przestrzeni lat, przedstawił publikujących tu autorów oraz problematykę poruszaną na łamach czasopisma.

Po zakończeniu części oficjalnej dalsze rozmowy toczyły się do godzin popołudniowych przy kawie i słodkim poczęstunku.

Uroczystości towarzyszyła okolicznościowa wystawa ukazująca dorobek Gdańskiego Oddziału PTN w postaci wyemitowanych dotychczas medali - udostępnionych przez Andrzeja Denisa, Małgorzatę Gizińską, Aleksandra Kuźmina i Dariusz Świsulskiego. Pokazano również archiwalne numery „Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych” oraz inne publikacje naukowe i popularno – naukowe członków Oddziału. Interesująco zaprezentowała się także imponująca kolekcja medali Aleksandra Kuźmina, poświęconych znanym polskim numizmatykom oraz kolekcja srebrnych sztabek wybitych na kształt znaczków pocztowych ze zbiorów Stefana Hetmańskiego. Ekspozycja była dostępna dla zwiedzających Muzeum Gdańskie do końca października 2023 r.

2 listopada br. odczyt pt. „Z Orłem przez wieki” zaprezentował Aleksander Kuźmin. Prelegent jest z wykształcenia informatykiem, a z zamiłowania i wielkiej pasji numizmatykiem i heraldykiem. Jest autorem wielu artykułów

i publikacji poświęconych m.in. technice menniczej i fałszerstwom monet oraz katalogu żetonów sopockiego kasyna gry. Na spotkaniu omówił, jak zmieniał się na przestrzeni dziejów wizerunek godła polskiego.

Miesiąc listopad oraz początek grudnia upłynął na działaniach promujących wydanie drukiem przez Polskie Towarzystwo Numizmatyczne pierwszej książeczki numizmatycznej dla dzieci pt. „MONETY KRÓLÓW”, autorstwa uznanej medalierki Roussany Alex-Nowakowskiej. W wydaniu książeczki pomoc i wsparcie udzieliła Fundacja KGHM Polska Miedź. W zamierzeniu do końca 2023 roku 5 000 egzemplarzy wydawnictwa miało być przekazane nieodpłatnie dzieciom na różnych imprezach zorganizowanych w całym kraju przez poszczególne oddziały.

Oddział Gdański przekazał dzieciom - poprzez osoby prywatne, szkoły w województwie pomorskim oraz bibliotekę elbląską - 200 egzemplarzy książeczki. Promocja odbywała się przy okazji warsztatów poświęconych

dziejom pieniądza. Zajęcia oraz prezentacja książeczki cieszyła się dużym zainteresowaniem nauczycieli, a przede wszystkim dzieci.

7 grudnia 2023 r. odczyt pt. „Mikołaj Kopernik i jego rozważania o monetach” przedstawiła Małgorzata Gizińska – prezes Oddziału Gdańskiego PTN, z wykształcenia historyk, wieloletni pracownik Muzeum Archeologiczno – Historycznego w Elblągu. W muzeum zajmowała się zbiorami numizmatycznymi oraz militariami. Jest autorką wielu artykułów dotyczących medali, monet i banknotów elbląskich. Na spotkaniu przedstawiła sylwetkę Mikołaja Kopernika nie tylko jako wielkiego astronoma, ale także znawcę wielu innych dziedzin, w tym przede wszystkim reformatora systemu monetarnego w Prusach.

MG

Zmagania z niepełnosprawnością to nie jest wyzwanie dla jednej osoby. **Działajmy razem!**

PRZEKAŻ
1,5%
PODATKU

KRS: 0000270809
CEL SZCZEGÓŁOWY:
Komorowski, 15780

Michał Komorowski walczy z autoimmunologicznym zapaleniem mózgu- zespół Pandalas.

Choroba ta jest wynikiem źle ukierunkowanej odpowiedzi immunologicznej, która zwalczając bakterie lub inne czynniki wyznacza sobie jako cel różne obszary w mózgu. To z kolei zaburza funkcjonowanie i daje szereg objawów neurologicznych min. napady drgawek przypominających padaczkowe wielokrotnie w ciągu dnia, zwiększają swoją intensywność przy każdej infekcji uniemożliwiając synowi wykonywanie zwykłych, codziennych czynności, powodując zaburzenia pamięci i koordynacji ruchowej. Szansą na wyleczenie jest bardzo droga terapia w klinice Św. Łukasza w Gdańsku za pomocą immunoglobulin. Koszt jednej dawki jest kilkadziesiąt tysięcy (ilość leku jest zależna od wagi dziecka). Pomimo faktu, że oboje jesteśmy aktywni zawodowo, nie jesteśmy w stanie odłożyć tak ogromnej kwoty, a brak leczenia powoduje trwałe uszkodzenia mózgu naszego synka. Będziemy wdzięczni za jakąkolwiek pomoc w leczeniu, bez Was nie damy rady.

Przekazując 1,5% podatku lub darowiznę Fundacji Avalon z dopiskiem KOMOROWSKI, 15780 wspieracie w codziennym funkcjonowaniu.

1985

MEDALE DLA NUMIZMATYKÓW
I KOLEKCJONERÓW WYKONUJE FIRMA
ODLEWNICTWO EXPORT-IMPORT
MGR INŻ. WIESŁAW KULEJ

42-100 KŁOBUCK, UL. KORCZAKA 40
tel. 34 317 13 18

mail: medale@kulej.pl, www.kulej.pl

Medale lane w cynku, etui, pokrycia
medali galwaniczne: srebro, brąz, miedź

GALERIA: medale wykonane w Firmie
dla Oddziału Gdańskiego Polskiego
Towarzystwa Numizmatycznego z ich
projektów graficznych

Polecamy!!!

INFORMACJE

Spotkania Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział w Gdańsku odbywają się w każdy pierwszy czwartek miesiąca (oprócz lipca i sierpnia) o godz. 17:00 w Sali Edukacyjnej Muzeum Gdańska znajdującej się w Ratuszu Głównego Miasta (wejście od ulicy Piwnej) - otwarte spotkania połączone z odczytami.

Zachęcamy do opłacania składek członkowskich przelewem na konto Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Nr konta:

04 2030 0045 1110 0000 0363 7630

Strona internetowa PTN Oddział w Gdańsku:

<http://ptngdansk.pl>

Na stronie internetowej:

- zapowiedzi bieżących wydarzeń (odczyty, wystawy),
- informacja o wcześniejszych wydarzeniach numizmatycznych,
- informacja o wszystkich wydanych do tej pory Gdańskich Zeszytach Numizmatycznych łącznie z pełnymi tekstami w wersji elektronicznej,
- informacja o medalach wydanych przez OG PTN,
- informacja o publikacjach na tematy numizmatyczne członków OG PTN,
- informacja o władzach OG PTN,
- linki do ciekawych stron numizmatycznych.

Profil Oddziału Gdańskiego PTN na Facebooku:

<https://www.facebook.com/pages/Polskie-Towarzystwo-Numizmatyczne-Oddzial-w-Gdańsku/604906942928047>

ZAPRASZAMY

GDAŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE
Kwartalnik Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego